

Verksamhet

Utfyllnad i vattenområde
Österhamn
Mariehamn

Ärende

Ansökan avser tillstånd för anläggande av ny kajlinje genom utfyllnad i områdena 478-6-9903-2 och 478-3-9903-2 i Österhamn, Mariehamn.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § 1 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 6 kap. 15 § f punkten vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Beslut

Miljö tillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM) beviljar Mariehamns stad miljö tillstånd för utfyllnadsarbete i samband med anläggande av ny kajlinje i Österhamn, Mariehamn.

Miljö tillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen.

Giltighet

Vattenföretaget ska vara utfört senast 5 år efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Ersättning

ÅMHHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen.

Allmänt

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
4 och 5 §§ miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndshavaren ska till ÅMHHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen
3. Arbetet ska utföras möjligast kontinuerligt och på ett sådant sätt att vattenområdena och angränsande landområden utsätts för störningar i så liten utsträckning som möjligt. Tillståndshavaren är ansvarig för eventuella skador på egendom och andra men som förorsakas av vattenföretaget.
4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen
4. Om grumlande arbeten, exempelvis förshaktningsarbeten eller spontning, sker under perioden 15 april – 31 augusti ska skyddsgardiner användas. Gardinerna ska inhägna vattenområdet ovan om det bottenområde som omfattas av arbetet samt sluta tätt mot botten. Vid utfyllnadsarbeten som sker innanför den färdigmonterade spontväggen krävs dock inga skyddsgardiner. Dessa arbeten kan dessutom utföras även under perioden 15 april – 31 augusti.
4 § miljöskyddslagen, 4 kap. 1, 4 och 7 §§ vattenlagen

5. Bottenmaterial från eventuella förorschaktningsarbeten ska tas omhand på ett sådant sätt att man undviker spridning av dessa till vattenmiljön.
4 kap. 1 § vattenlagen, 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor
6. Under perioden 16 augusti – 30 juni får buller från verksamheten inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:
  - 60 dB L Aeq dagtid (kl. 07-19) helgfri måndag till fredag
  - 50 dB L Aeq kvällstid (kl. 19-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-19)
  - 45 dB L Aeq övriga tider

Under perioden 1 juli – 15 augusti får buller från verksamheten inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:

- 60 dB L Aeq dagtid (kl. 07-18) helgfri måndag till fredag
- 50 dB L Aeq kvällstid (kl. 18-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-18)
- 45 dB L Aeq övriga tider

För arbeten med begränsad varaktighet som spontning och pålning, tillåts 5 dBA högre värden. Vid enstaka kortvariga händelser, högst 5 minuter per timme, accepteras 10 dBA högre nivå. Detta gäller inte kvälls- och nattetid. I de fall verksamheten är av begränsad art och även innehåller kortvariga händelser får höjningen av riktvärdet uppgå till sammanlagt 10 dB(A).

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHHM vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § a) punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § vattenlagen

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Mariehamns stad inkom 14.03.2023 med ansökan om miljötillstånd för anläggande av ny kajlinje genom utfyllnad i områdena 478-6-9903-2 och 478-3-9903-2. Strandlinjen förflyttas 6–30 meter längre ut i Slemmern, den nya kajlinjen blir ca 300 meter lång och den beräknade ytan för utfyllnadsområdet är 4200 m². I områdets yttre kant används tät stålspons som slås ned till berget och förankras. Därefter utförs utfyllnad med bergkross och pålning innanför den monterade sponten.

Projektområdets strandlinje mot Slemmern är sedan tidigare kraftigt modifierad. I anslutning till denna ligger ett vattenområde och delar av en småbåtsbrygga som berörs direkt av projektet. Vattenområdet i fråga är en del av ett exploaterat hamnområde och används av båtar vid transport till och från småbåtsbryggan, men används i övrigt i relativt liten utsträckning av allmänheten.

Utfyllnaden utgör grunden för ett planerat aktivitetsområde som ingår i utformningsplan nr 1100, etapp 1, vilken bifogades tillståndsansökan och godkändes av Mariehamns stads stadsfullmäktige 27.08.2019. Enligt denna utformningsplan kommer det framtida aktivitetsområdet att erbjuda en rad rekreations- och träningsmöjligheter. ÅMHH konstaterar därmed att projektet är förenat med följder som främjar rekreation och fysisk aktivitet för Mariehamns invånare och besökare.

I samband med projektet kommer delar av småbåtsbryggan att rivas. Detta krävs för att kunna genomföra utfyllnaden enligt plan och innebär färre båtplatser vid bryggan. Effekter på närområdet som vanligtvis uppstår vid den här typen av arbeten är uppgrumling av bottensediment, buller vid själva genomförandet samt vibrationer som uppkommer vid spontning och pålning. Sådana vibrationer kan skada byggnader och infrastruktur i närheten av projektområdet. ÅMHH konstaterar att de verkningar som detta projekt medför i form av buller och uppgrumling av bottensediment är tillfälliga, och att de genom reglering med villkor inte utgör ett hinder för tillstånd, i enlighet med 17 § miljöskyddslagen. Möjliga skador från vibrationer regleras genom villkor 3.

Ingen muddring planeras i samband med utfyllnaden, men i ansökan meddelas att det kan uppstå ett behov av mindre förschaktningsarbeten utifall att spontningsförfarandet förhindras av försvårande bottenmaterial. När sponten väl är färdigmonterad sker all utfyllnad och pålning innanför den täta stålkonstruktionen, vilket förhindrar att uppgrumling av sediment sprids till omkringliggande vattenområden.

De närmst belägna skyddsområdena är Natura 2000-området Tullarns äng och fågelskyddsområdet Lilla- och Stora Råttgrundet som ligger ca 400 m respektive ca 1000 m från projektområdet. Dessa skyddsområden syftar främst till att skydda terrestra miljöer. ÅMHHM gör bedömningen att genomförandet av projektet inte kan påverka naturvärdena i skyddsområdena negativt.

ÅMHHM har med anledning av projektets omfattning begärt utlåtande från landskapsregeringen som inkom med sitt utlåtande till myndigheten 25.09.2023. Häri bedöms utfyllnaden inte få några betydande miljökonsekvenser för närområdet, under förutsättning att spontningen görs utanför lekperioden för fisk.

Mot bakgrund av ovanstående uppgifter, och under förutsättningen att angivna villkor följs konstaterar ÅMHHM att projektet kan förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och vattenlagen.

Processuella motiveringar

Verksamheten är tillståndspliktig då den omfattar vattenföretag, dvs. utfyllnad i vattenområde med en yta större än 500 m² vars omfattning kräver miljötillstånd enligt 10 § miljöskyddslagen och 6 kap. 15 § punkt f i vattenlagen.

Allmänna innehållsmotiveringar

ÅMHHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen. Myndigheten konstaterar

att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHHM konstaterar även att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen. Vidare konstaterar myndigheten att utfyllnad är en tidsbegränsad verksamhet där påverkan på vattenområdet är övergående ifall arbetet görs på rätt sätt.

Detaljerade innehållsmotiveringar

Villkor 1–3 syftar till att begränsa diverse skador och olägenheter som generellt kan uppstå vid olika byggprojekt.

Villkor 1 motiveras med att all yrkesmässig verksamhet, genom tillämpning av bästa tillgängliga teknik, ska genomföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan, i enlighet med 4 § miljöskyddslagen. Vidare får skada eller olägenhet för miljön i form av ämnen och avfall inte lämnas eller släppas ut i marken så att marken förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan, i enlighet med 5 § miljöskyddslagen.

Villkor 2 motiveras med att verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan samt organisera sin verksamhet, så att gällande miljöskyddslagstiftning följs, i enlighet med 7 § miljöskyddslagen.

Villkor 3 motiveras med att vattenarbeten ska utföras så att störningar på närliggande vatten- och landområden blir så begränsade som möjligt, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. ÅMHHM konstaterar att det föreligger en viss risk för skador genom markskakning och vibrationer i samband med pålningsarbetet. Projektet kan därmed leda till skador som exempelvis sprickbildningar, vilka kan behöva repareras. Risken för sådana skador förekommer särskilt eftersom småbåtshamn, hotell- och konferensanläggningar, bibliotek och servicestation enligt ansökan ligger på 80 meters avstånd eller mindre från utfyllnadsområdet. Således har myndigheten ansett befogat att genom villkor 3 förtydliga tillståndshavarens ansvar i frågan.

Villkor 4–6 syftar till att reglera och minimera negativa miljöeffekter som är förenade specifikt med vattenarbeten som muddring, spontning och pålning.

Villkor 4 motiveras med att vattenföretag ska utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga skada och olägenhet för miljön, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Under perioden 15 april – 31 augusti riskerar miljöeffekter att leda till svårare konsekvenser för kustvattenområden och dess ekosystem jämfört med övriga delar av året. Under denna period är den biologiska aktiviteten hög i form av bland annat fisklek, fågelhäckning och tillväxt för undervattensvegetationen. De eventuella förshaktningsarbetena och likaså spontningen kommer att förorsaka en viss temporär uppgrumling av bottensediment och en lokal försämring i livsmiljön för växter och djur. Dessa arbetens inverkan på omgivande vattenområden har därför minimerats genom styrning av en period under vilken dessa ingrepp endast får utföras avgränsat av skyddsgardiner, med stöd av 4 § miljöskyddslagen samt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen.

ÅMHHM gör bedömningen att vattenarbeten som genomförs innanför den färdigmonterade spontväggen under perioden 15 april – 31 augusti inte riskerar att påverka omgivande vattenområde, eftersom den planerade konstruktionen enligt ansökan ska vara tät. Vattenarbeten vid denna tidpunkt på året riskerar dock att ge upphov till en temporär miljöpåverkan i form av buller, vilket kan påverka trivseln i omgivningen negativt under en period då många vistas utomhus. Denna risk regleras och minimeras därför genom tillståndsvillkor 6.

Villkor 5 motiveras med att muddermassor, enligt 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor, inte får placeras på land eller i vatten så att de kan spridas i eller till vattenområden. Spridning av muddermassor till vattenmiljön kan förorsaka spridning av ämnen som tidigare varit bundna till bottensediment, däribland typiskt toxiska ämnen men också kväve och fosfor, vilket kan bidra till en försämrad livsmiljö och direkta skador på djur och växter samt förvärpa vattenområdets övergödningssituation. Därför ska material från eventuella förshaktningsarbeten tas omhand så att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön, i enlighet med ovan nämnda lagrum samt 4 kap. 1 § vattenlagen.

Villkor 6 motiveras med att vattenföretaget kommer att förorsaka buller. Bullernivån har begränsats genom villkor om bullerriktvärden, med stöd av 24 § miljöskyddslagen. ÅMHHM konstaterar att bullrande verksamhet

generellt upplevs som mera störande under kvällstid, lördagar, söndagar och helgdagar. Därför tillämpas lägre bullerriktvärden under dessa tider. Därtill är perioden 1 juli – 15 augusti kännetecknande för rekreation och friluftsliv och enligt 4 kap 4 § vattenlagen ska rekreativiteterna och trivseln i omgivningen beaktas. För att ytterligare begränsa omfattningen av miljöförorening i form av buller under denna tidsperiod tillämpas begreppet dagtid för tiden 7.00-18.00. Enligt ansökan ämnar man att i regel genomföra arbetet på vardagar kl. 7.00-19.00.

För verksamheten har fastställts villkor som förhindrar, förebygger och begränsar negativ miljöpåverkan, i enlighet med miljöskyddslagens 4,5,7 och 24 §§, samt minskar projektets negativa inverkan på enskilda och allmänna intressen enligt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen. Vid fastställandet av dessa villkor har nyttan av de föreskrivna åtgärderna vägt mot kostnaderna för sådana åtgärder. Med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren kan vattenföretaget förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och övrig lagstiftning som nämns i 10 § samma lag. Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHHM att det är utrett att samtliga förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och i vattenlagen, samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa, är uppfyllda.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 3 § och avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för 2023. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Kategori enligt taxa: byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde, 2000 - 10 000 m ²	4 060 €
Totalt	4 060 €

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Ted Waleij Slight
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning
3. Faktura (ej vid e-faktura)

Ärendehantering

Ansökan

Mariehamns stad har ansökt om miljötillstånd för vattenarbete i samband med anläggandet av ny kajlinje genom utfyllnad vid Österhamn, Mariehamn.

Ansökan inkom 14.03.2023.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 5 – 26 oktober 2023 på ÅMHHM:s anslagstavla. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHHM begärde utlåtande från landskapsregeringen 29.08.2023. Utlåtandet inkom till myndigheten 25.09.2023.

Bemötande

Ärendet har inte tillförts material av annan än sökanden och landskapsregeringen.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.